

Po svetu

Veliko razburjenje radi na zemljevidu znamenovane nove razdelitve Evrope po tej vojni. Kakor znano, je obiskal pred nedavnim prestolnice evropskih velesil (izvzemši sovjetsko Rusijo) Sumner Welles kot odposlanec predsednika Združenih ameriških držav. Welles je bil tudi v Parizu in se je posvetoval s tedanjim francoskim finančnim ministrom in današnjim vladnim predsednikom Reynaudom. Po posvetu sta se dala državnik fotografirati, ne da bi vedela, da je bil za njima obešen na steno zemljevid, na katerem so zarisane meje evropskih držav po tej vojni. To fotografijo z omenjenim zemljevidom v ozadju je objavil francoski tehnik »Illustracion«. Objava je vzbudila vihar ogorčenja v Italiji in Nemčiji. Italijanski poslanik v Parizu je ugovarjal proti tej objavi pri predsedniku francoske vlade, ki se je opravičil z opazko, da je ta zemljevidni kamen spodtike star... — Na sliki, ki predstavlja Wellesa pri Reynaudu, je razločno videti karto Evrope, na kateri sega nova Avstrija do Trsta in Tržiča (Monfalcone), Italija je brez Zadra, Albanije, Reke, Istre in jadranskih otokov; Češkoslovaška je obnovljena v starih mejah; Danska in Poljska sta povečani na škodo Nemčije; Francija sega skozi do Rena; Bavarska je ločena od Nemčije itd.

Stališče Italije radi razširjene zapore zaveznikov. Radi razširjene blokade zaveznikov na Sredozemsko morje bo Italija čakala tako dolgo, da se bo videlo, kako se bodo izvajali blokadni sklepi. Če bodo pri tem prizadete tudi koristi Italije, bo nastopila v njih zaščito.

Dalekosežna preosnova angleške vlade. Daleč časa se je že oznanjalo javnosti, da bo angleški ministrski predsednik preosnoval svojo vlado, kar se je tudi zgodilo 3. aprila. V novi Chamberlainovi vladi je najvažnejša ta sprememba, da se dosedanji mornariški minister Winston Churchill postal predsednik vladnega vojnega odbora in zavzema tako rekoč mesto podpredsednika vlade. V odboru, kateremu načeluje Churchill — katerega imenujejo Nemci: sovražnik Nemčije šte. 1 —

so ministri vojne mornarice, vojske in letalstva. Kot predsednik tega odbora bo imel redne sestanke s šefi generalnih štabov vojske, letalstva in mornarice ter bo imel največji vpliv na vso angleško vojno silo. Po višanju Churchilla v predsednika vojnega odbora je najbolj v živo zadelo vse nasprotnike zaveznikov, katerim je bil že doslej ta angleški lord najbolj bodeči trn v peti. V preostalem je prišlo v novi Chamberlainovi vladi do zamenjav nekaterih osebnosti ministrov in sprememb v državnih podtajništvih.

Udeležba narodov pri katoliških misijonih. Na misijonskih področjih med poganskim svetom deluje sedaj 16.000 katoliških duhovnikov. Majhnost tega števila nam takoj postane očitna, če pomislimo, da deluje med 345 milijoni katoličanov Evrope in Amerike 302 tisoč duhovnikov, kar seveda tudi ne zadostuje. Število katoliških duhovnikov v misijonskih deželah je le kakor kapljica v morju. Tega bi se morali katoličani bolj zavedati. Kar se tiče udeležbe katoliških narodov pri misijonstvu, je ugotovljeno tole razmerje: na en milijon Holancev pride 313 duhovnikov-misijonarjev, na en milijon Belgijcev 138, na en milijon Ircev, Angležev in Švicarjev po 100, na en milijon Francozov 85, na en milijon Nemcev 53, na en milijon Slovencev pa komaj 10 duhovnikov-misijonarjev. Odkar imamo svojo svobodno narodno državo, se je ta stvar spremenila v prid Slovencev. V prvih dveh desetletjih tega stoletja (od 1900 do 1920) je odšlo v misijone med poganе vsega skupaj le 8 misijonarjev in misijonark, med nami samo 3 duhovniki. V naslednjih 20 letih (od 1920 do 1939) pa jih je odšlo 98. Od teh so v tem času 3 umrli, 7 jih je zapustilo misijonsko polje, ostalih 88 pa še sedaj deluje na njem, poleg onih treh, ki so še ostali od osmorice prvega dvajsetletja. Da homo Slovenci v bodoče še bolj napredujejo v misijonstvu ter se tudi v tem pogledu enakovredno uvrstijo med druge kulturne narode, je treba misijonsko idejo in delo za misijone med našim ljudstvom vedno bolj širiti.

Kratke tedenske novice

Prvi uradni obisk v madžarski prestolnici sta opravila naša ministra dr. Konstantinovič in za kmetijstvo dr. Branko Čubrilovič, ko sta obiskala v preteklem tednu kmetijsko razstavo v Budimpešti.

Bolgarska zbornica je sprejela soglasno zakon o državljski mobilizaciji, ki določa mobilizacijo vseh nacionalnih in gospodarskih sil v državi ob vojni in miru. Zakon vsebuje tudi najostrejšo kazni za one, kateri dvigajo cene, in za vojne dobičkarje.

Nemčija je zbrala na obalah Vzhodnega morja 400.000 mož. Iz tega sklepa, da namerava vdreti na južno Norveško, ako bi storila Anglija kakšne nove korake za stalno preprečitev nemškega prometa z Norveško.

Nemški pokrovitelj nad Češko-Moravsko von Neurath je izdal odredbo, katera prepoveduje s 15. aprilom vsem judom v protektoratu zaposlitev v tekstilni industriji in trgovini. Razen tega se morajo judje izseliti iz udobnih stanovanj v predmestja.

Nemški poslanik v Moskvi je bil kilcan v Berlin, da poroča, kaj se godi v Rusiji v zadnjem času...

Nemci so doalej sami potopili — ker niso mogli uiti preganjalcem — 27 tovornih ladij v skupni tonazi 303.000 ton.

40 milijard mark so znašali ob koncu leta 1939 nemški državni dolgi. Tako zvani letiči nemški državni dolg se je pa od septembra 1939 do decembra 1939 povečal za 4,7 milijarde mark ter je znašal ob koncu leta 1939 14 milijard mark.

Na francoskem bodo v kratkem objavili zakon, ki predvideva smrtno kazen za one, ki bi širili lažne vesti ali izvajali propagandni komunistični material ter hitlerjevske ideje.

Na zasedanju vrhovnega sovjetskega sveta v Moskvi so se pojavile zelo ostre kritike na račun ljudskih komisarjev, katerim so očitali pomanjkljive člane sovjeta počasnost, nesposobnost in celo korupcijo. Proti nekaterim so nastopili zaradi njihovega razkošnega življenja, ki ne odgovarja načelom boljševizma. Stalin in Molotov sta se odstranila za časa teh kritik iz zbornice.

Finska je izgubila z mirom s sovjetsko Rusijo 1000 km železniških prog.

Ameriški senat je sprejel s 46 proti 33 glasovom predlog o triletnem podaljšanju pooblaštila vladi za sklepanje trgovinskih pogodb brez odobritve kongresa (parlamenta).

Golob je prišel v papežovo sprejemno dvorano in sedel nad prestol, ko je sprejel sv. oče zadnjo sredo novoporočence in romarje. Golob je sedel mirno, dokler ni podelil papež sv. blagoslov navzočim, nakar je odletel.

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova grenka voda« posebno koristna domače središču, kadar gre za to, da se zjutraj pri prebavi kanal s solinskimi sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Jugoslov.-madžarski trgovinski razgovori

Pretekli teden so se vršili v Beogradu jugoslovansko-madžarski trgovinski razgovori. Obe delegaciji sta predložili obširne spiske predmetov, ki pridejo v poštev za uvoz, odnosno izvoz. Tako so Madžari predložili seznam 30 raznih jugoslovanskih proizvodov, ki jih žele

kupiti pri nas. Najbolj se Madžari zanimajo za rude in kovine. Zanimivo je, da Madžari kot poljedelska država iščejo tudi mnoge kmetijske pridelke, posebno one, ki služijo kot živinska krma. Med drugim Madžari kupujejo v Jugoslaviji 3000 vagonov koruze, 1200 va-

lene trave in drevja. Kmetu se je žival smilila in je ni mogel pobiti. Naj pogine sama v naravi! si je mislil. — Konj se je pasel, dokler je bilo kaj trave. Ko je te zmanjkalo, je v mrzlih dneh minile zime objedel vso skorjo po drevju. Nekega dne je pa preplaval Neretvo in dospel na gospodarjevo dvorišče. Družina, ki je bila zbrana pri mizi, je videla konja, kako je z nogu odrinil hlevna vrata in vstopil. Ker je bil hlev slučajno prazen, je prišel konj spet ven, hodil s poveznjeno glavou okrog voglov, vtaknil glavo v vsak kot in spet odšel v hlev. Tam je legel na staro mesto in ko so prišli ljudje, so ga našli mrtvega.

Umetna storklja in njen kavalir. V Gassenu v Šleziji so napravili za-

Stefan Skledar:

Antolinovo vstajenje

(Nadaljevanje)

Da, vse kaj drugega je krivo temu, da je njihova hiša zlezla v to pogubo. Nesreča se je spocela, ko je prišla k hiši njegova nezvesta žena. »Da, Mariča je prišla v našo hišo ta pekel...« je večkrat javnila Štefova mati. Sin pa je pri tem gojil svoje misli. Na skrivnem jim je prilival moče, da niso usahnile. Bil je namreč prepričan, da nikoli ne bi prišlo tako daleč, ako bi imela mati le količkaj soli v glavi. Kako se je znala prilivati očetu! Ona je najbolj norela za tem, da so kar najslabesneje obhajali godove — vseh, ki so bili sploh pri hiši. Izbirala pa je za goste samo tiste, ki so ji bili po volji. Seveda oče ni pripustil, da najbližnjih sorodnikov in botrine ne bi povabili; tako je namreč nameravala mati. Botrine ni marala. Maršekove pa, ki so bili v botrini z njeno sestro — o, tistim pa bi cekinov nasula v že itak dosti polne mošnje. Do njegove žene pa, ki jo je — Bog ve dobro — imel rad, ni imela srca. Zmerjala jo je ob vsakem koraku. Še z obrekovanjem ji nikjer ni prizanesla. Tako ga je pa žena zapustila. Najprej je služila v Ljubljani za pesterno; nato se je pa potepala nekje v Franciji. Ljudje pravijo, da ima druge...

»Oh, Mariča, moja žena!...« je vzdihnil Štef in počasi stopal po podstenu v hišo. Neka otožnost se mu je naselila v dušo.

*

Stari Smeh je že prišel ven iz domače vasi. Zunaj Topolovec je na samoči imel Maršekov Janči lepo zidano hišo. Janči je bil v botrini z njegovo ženo. Na to se je Smeh zanašal; bil je prepričan, da mu Maršekov ne odkloni prošnje za poroka.

Mrak se je sklonil že čisto k zemlji. Začel se je pasti po razmočenih poljih, razvesil je svojo sivkasto grivo po temnozelenih lebah, ki so tonile v temoti. Zrak je bil nasičen z vlagou. Nosil je po poljani vonj prihajajoče pomladi. Nova rast je v tem aprilskem večeru nemirno kopnela nekam daleč, sam Bog ve kam. Edino k počitku se ni dala spraviti, pa najsi je vetrič še tako proseče in otožno vlekel svojo uspavanko...

Po kolniku je stopal Smeh. Glavo je trudno sklanjal na prsi — in mislil. Bolestna misel, da je morebiti že vse zaman, da mu je domačija zapisana propadu, ga je vedno znova in znova obšla. Lahko si je na tej poti — in še prej — slikal bodočnost vso lepo, čisto, brez morečih skrbi, kljub temu mu je usoda pretela s trdo, neizprosno roko.

Toda preostalo zemljo in dom mora rešiti. Še dva tisoč in pet sto dinarjev! To vendar ni ves svet. In sin

gonov rezancev od sladkorne pese, ki so postranski produkt sladkornih tovarn.

Naša delegacija se je pa zanimala za nakup železa, jekla, koksa, semena oljnatih rastlin, semena dobrih žitnih vrst, za plemenško živino itd. V koliko nam bodo v tem oziru mogli Madžari ustreči, bo razvidno šele iz izvajanja same pogodbe.

Omenjeni trgovski razgovori nam jasno kažejo na zaostalost v naprednem kmetijstvu, ki vlada pri nas. Madžari kot izrazita poljedelska država kupujejo pri nas koruzo, otrobe, prge in rezance od sladkorne pese, da lahko svojo živino kar najlepše izpitajo in jo potem drago prodajo Nemcem ter Italijanom, kjer nas izpodrivajo s svojo boljšo živino. Mi se pa mučimo s prodajo slabo reje živine, krmo pa, s katero bi lahko živino izpitati, prodajamo Madžarom, da nas ti tem laže izpodrivajo s svojo lepo živino na drugih tržiščih. Isto je v industriji. Madžari kupujejo pri nas rude, mi pa od njih železo, namesto da bi mi rude sami predelali in tako zaposlili svoje ljudi.

Iz tega se moramo nekaj naučiti, toda ne ostati samo pri besedah, ampak nekaj tudi storiti. Kar se tiče poljedelstva, so poklicani v prvi vrsti kmetje sami, da korist, ki jo imajo od naše zaostalosti Madžari, obrnejo v svoj prid. Zakaj neki ne bi naši kmetje potom svojih organizacij pokupili to, kar kupujejo Madžari od nas, ter izpitati živino tako, kot to zahteva trg? Gotovo bi se to bolje izplačalo kot pa prodajati suho živino, za

katero se prav malo dobi. Če se izplača Madžarom kupovati živinsko krmo pri nas in pitati živino, koliko bolj bi se to izplačalo slovenskim živinorejcem, ki bi lahko koruzo, otrobe in prge kupili v državi sami, izpitati živino in tako dobiček, ki ga imajo sedaj od

tega Madžari, vtaknili v svoj žep. Vse premalo korajže in vse premalo podjetnosti je med našimi kmeti, ki se sicer vedno pritožujejo nad slabimi časi in vedno iščejo vse mogoče podpore in zaščite, namesto da bi si sami pomagali.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Dober fant umri na Sp. Sv. Kungoti. Zalostne velikonočne praznike so imeli Januševi v Dobrenju. Umri jim je sin, 20 let star, ki se je izučil krojaštva. Par let ga je mučila zavrtna bolezen in ga za dalj časa položila na postelj. V zadnjem času smo mislili, da jo bo premagal, saj je že prihajal v cerkev, toda na veliki petek mu je pretrgala nit življenja. Na velikonočno nedeljo ga je na zadnjem potu spremljala množica, kakršno redkokdaj vidimo, in pevci so se poslovlili od rajnega z ganljivimi žalostinkami. Dober fant naj počiva v miru!

V visoki starosti nad 93 let je prejšnji ponedeljek v Turnišču umrla Tivadara mama, katero je k zadnjemu bivališču spremlilo mnogo sorodnikov. Bodi ji lahka zemlja! — En dan pozneje pa smo pokopali p. d. Ferencovega Petra. — Žalujemo naše sožalje!

Smrt uglednega živinozdravnika. Ob koncu preteklega meseca je v 64. letu starosti legel k večnemu počitku živinozdravnik Nemeš Nikolaj, ki je že dalj časa bolehal, a je vendar vršil službo do zadnjih dni življenja, dokler mu pijučnica ni pretrgala niti življenja. Pogreba se je udeležilo mnogo njegovih prijateljev in znancev. Naj počiva v miru!

Redek smrtni slučaj. Brat in sestra umrli v enem tednu. Pri Sv. Barbari v Halozah smo v soboto spremili k večnemu počitku ob ogromni udeležbi domačega poštara Andreja Petroviča, rodom iz Paradiža. Pogreb je bil od poštne urada. Pevci so rajnemu v slovo zapeli pred domačo hišo in ob grobu. V spomin mu je govoril domači g. kaplan poslovlilne besede, pa je zelo težko dokončal, ker sta si bila z rajnim poštarjem dobra prijatelja, zlasti je rajni zelo rad pomagal na koro peti, kadar je utegnil. Star je bil 48 let in priljubljen, zato ga bomo težko pogrešali. Na dan njegovega pogreba pa je umrla njegova sestra Marija Arbeiter, roj. Petrovič, v Paradižu, katero je v bolnišnici obiskal zdrav. Marija je bila pokopana v ponedeljek, torej dva dni za svojim bratom. Stara je bila 53 let. Bodimo pripravljeni, ker smrt pobere v par dneh zdravega in mladega — nenadejano. Žalujemo naše sožalje — rajna pa naj počiva v miru!

Smrt dveh uglednih mož. V nedeljo, 31. marca, sta bila zvečer ob desetih prevedena v Orli vasi Cilenšek Rudolf, p. d. Smodej, ki je dobil radi slabega srca močan srčni krč, in njegova žena, ki ima že dalje časa nevarno vnet-

Pierre Coraine, angleški poslanik v Rimu, ki igra važno vlogo pri razgovorih Rim-London

Dr. Todt, ustvaritelj Siegfriedove obrambne črte, je bil imenovan za nemškega oboroževalnega ministra

Oton Habsburški se mudi v Ameriki, kjer hoče zbrati protihitlerjansko legijo bivših Avstrijcev

Mlada finska mati z otročičem na begu pred sovjetsko zasedbo Karelijske ožine

mora dobiti denar vsak čas po pošti... Res, za vraga, kaj toliko čakajo s temi pošiljkami! Sirotek Štef se je mučil tam in stradal morda — zdaj pa ne dobi plačila. Moj Bog! Njemu so pa za ceno treh tisoč dinarjev prodali tako lepo njivico. Sin pa dela vse leto — na koncu pa ne prinese domov niti dveh tisočakov! In vendar je v njega položil ves svoj up. Zdaj pa tako!

Prispel je pred Maršekovo hišo. Janči je nekaj rohnel v hlevu nad dekle. Zato je stopil tjakaj.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!« je prišlec pozdravil.

»Na vekomaj. Amen!« je Janči odvrnil in položil škaf z vodo pred konje, ki so začeli piti v dolgih požirkih.

»Napajate, napajate —« je menil Smeh.

»Da, napajamo. Danes smo se zamudili. To dekle — obrača se kakor štor; kamor ga brcneš, tam ostane...«

»No, no! Saj še ni take sile; vse še lepo opraviš, boter!« Stari se je na vso moč delal prijaznega. Vendar pa ni mogel prikriti zadrege, ko ga je Janči tako pomenljivo opazoval, češ: po kaj si pa spet ti prišel...

»Veš, boter,« je začel Smeh, ko sta stopila iz hleva, »imam do tebe neko prošnjo. Prav lepo bi te prosil za neko uslugo...« Stari je mencial po cementnem trnacu sem in tja; prav tako se mu je od zadrege zapletal jezik.

»No — kaj pa bo takega?« je hladno pripomnil Janči.

»Prosil bi te za poroka —« je spravil besedo na dan.

»A tako...« Maršekov se je zelo zresnil. Smeh je opazil, da ga je kmet ošinil z neprijaznim pogledom.

»Antolin me hoče že spet tožiti,« je razlagal Smeh svoj položaj. »Zadnjič mi je po razsodbi moral pustiti zadnjih tri tisoč do velikonočnega ponedeljka. Ako mu pa še sedaj ne vrnem, me ima pravico ponovno tožiti. Tega pa na noben način ne bi rad. Saj bi tako trikratno poplačal svoj dolg!«

»Hm... Preklete, tako je —« je zamrmral Maršekov.

»Boter, ali bi potem šel?...« je Smeh nestrpno uprl oči v Jančija.

»Ja —. Pa razen treh tisočakov nimate nič več dolga?« je hotel vedeti gospodar.

»Ne. Nič več razen teh treh tisoč... Še to je preveč za moja stara ramena. In zdaj vsak čas pričakujemo Štefovega denarja iz Nemčije. Potem poplačam ves dolg in nekaj nam še ostane.«

»Res?« se je Janči neverno ozrl v prosilca. Ta mu je še enkrat potrdil svoje besede.

»Dobro. Potem lahko računate name. Toda — čakajte —« je nekaj pomislil. »Kdaj torej mislite vzeti denar iz posojilnice?«

»Tajnik mi je dejal, da lahko pridem kdaj koli, kadar se bom mudil na Cankovi. Lahko tudi na samo veliko soboto, ko bomo šli od božje službe.«

nimiv polzkus. Postavili so za dimnik umetno narejeno štorijo. Kmalu se ji je približal samec in se zaman dalje časa trudil okrog nje, da bi jo oživil. Dvoril ji je na vse načine, ji prinašal žabe in druge poslastice, seveda zaman, ker je lesena, točna po naravi pobarvana štorija ostala nepremična. Končno se je samec naveličal in opustil prizadevanja. — Tak pojav pri živalih ni nič čudnega in tudi ne more vznemljati smeha. Še človeka zmoti prvi hip pogled na spretno izdelano figuro iz voska, dokler nas dojemljivost nepremakljivosti in nemosti ne prepriča o prevari. Žival pozna glasove, barve in obliko svoje okolice, ne more pa seveda razumeti, zakaj je predmet brez duše, mrtev.